ਪਰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2020 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 374)

02 ਮਾਰਚ, 2020

[ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਧਾਰਾ 302 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ-ਕਤਲ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ-ਪੀਡਬਲਯੂ-8-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ-ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ-ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੁਰੰਤ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ-ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਗੰਨੇ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ - ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ - ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਾਰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ, ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ, ਭੁੱਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਹਨ।

ਸਬੰਧਤ-ਇਸ ਲਈ, ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ:1. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਰਾਤ (ਅਮਾਵਾਸਿਆ) ਸੀ। ਇਹ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 4-5 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵੈਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੁਰੰਤ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀ ਪਸ਼ੂ ਸ਼ੈੱਡ/ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਚੀਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਲੋਕ ਆ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇੜੇ ਦੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਟਾਰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-2 ਤੋਂ 5 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰੀਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਪਰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 14.1][972 ਐੱਫ- ਐੱਚ; 973 ਏ- ਐੱਫ]

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਗ ਗਏ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।[ਪੈਰਾ 142][973 ਐੱਫ - ਐੱਚ]

ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਉੱਪਰ-ਉੱਪਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14.3][974 ਏ-ਡੀ]

ਪਰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2020 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 374.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19-04-2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2006 ਦਾ 574.

ਏ. ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਕੁਮਾਰ ਸਕਸੈਨਾ, ਆਰ. ਐਨ. ਪਾਰੀਕ, ਪੀ. ਕੇ. ਸਿਨਹਾ, ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੁਰਿਮਾ ਮ੍ਰਿਦੁਲ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਯਾਸਿਰ ਰਉਫ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਐੱਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. 2006 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 574 ਵਿੱਚ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 19-04-2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 01-12-2005 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4-5 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਹਿਨੋਤੀਆ ਗਿਰਦ ਵਿਖੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਪੁੱਤਰ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।

4. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਪਸ਼ੂ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦਿਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 4-5 ਵਜੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਭੌਂਕਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉੱਠੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਡੰਡੇ/ਲਾਠੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ

ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਘਰ ਉੱਥੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਜਾਂਚ ਮਹੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 450 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।

5. ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਰੇ 12 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਜੋ ਇਕਲੌਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੀ ਮਾਂ ਇਕਲੌਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਹਾੜੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ' ਤੇ ਖੁਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ-ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ-ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਲਬੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ।

6. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

7. ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2006 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 574 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
[ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ]

8. ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।
8.1 ਇਹ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

8.2 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
8.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਹਨੇਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ/ਪਛਾਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।
8.4 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ।

8.5 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

8.6 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਠੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

8.7 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ/ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

8.8 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ-ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ-ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦਾ ਸਬੂਤ-ਬਿਆਨ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8.9 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਐਸਐਲਪੀ ਦੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ, ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

10. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੁਰਿਮਾ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।
11. ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
11.1 ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਗਵਾਹ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੌਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੇ ਬਿਆਨ/ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।
11.2 ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਥੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਵੇਰੇ 4-5 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।
11.3 ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ।
11.4 ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ PW8 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

12. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਰਨਡ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ।ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ' ਤੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ' ਤੇ ਵੀ।

13. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 8-ਮੁੱਲੋ ਬਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਕਲੌਤੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਇਕਲੌਤੇ ਗਵਾਹ-ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5?

14. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦਾ ਸਬੂਤ/ਬਿਆਨ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

14.1 ਨੰਬਰ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਰਾਤ (ਅਮਾਵਾਸਿਆ) ਸੀ। ਇਹ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 4-5 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਕੁਹਾੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪਰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
[ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ]

ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਦੋਸ਼ੀ ਪਸ਼ੂ ਸ਼ੈੱਡ/ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਸ਼ਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਚੀਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਲੋਕ ਆ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇੜੇ ਦੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਟਾਰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚਿਮਨੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-2 ਤੋਂ 5 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰੀਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਲਾਠੀਆਂ ਸਨ।

14.2 ਨੰਬਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਨੇ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਗ ਗਏ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

14.3 ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਕਸਾਰ ਹੈ।ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦਾ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

15. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਵੈਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਇੱਥੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler